

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСИ»

Галузь знань	07 – Управління та адміністрування	Освітній рівень	початковий рівень (короткий цикл)
Шифр і назва спеціальності	073 Менеджмент	Семестр	2
Назва освітньої програми	Менеджмент	Тип дисципліни	обов'язкова
Факультет	Економіки та менеджменту	Кафедра	Фінанси, банківська справа та підприємництво

Обсяг:

За видами занять:

Кредитів ECTS	Годин	Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
4	120	18	-	36	-	66	екзамен

ВИКЛАДАЧ

Свинаренко Тетяна Іванівна, svtat@ukr.net

Кандидат економічних наук, доцент
Досвід роботи 22 роки.
Автор понад 95 наукових та навчально-методичних праць.
Провідний лектор з дисциплін:
«Інноваційне підприємництво»,
«Інноваційний менеджмент у сфері фінансів»
«Технологія управління торговельною діяльністю»,
«Технології soft skills», «Податковий менеджмент»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація

Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичними знаннями з теорії функціонування та розвитку фінансових відносин на різних рівнях економічної системи: загальнодержавному (макрорівень), регіональному (рівень адміністративно-територіальних одиниць) і на рівні окремих суб'єктів господарювання (мікрорівень).

Мета та цілі	Метою викладання дисципліни « <i>Фінанси</i> » є: вивчення сукупності фінансових відносин як специфічної форми суспільних відносин-підсистеми економічного базису. Це необхідно майбутньому спеціалісту, щоб об'єктивно оцінювати економічні процеси, що відбуваються в суспільстві; розуміти суть і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливостей у сфері державних фінансів, міжнародних фінансів і фінансів господарчих суб'єктів. Основними цілями вивчення дисципліни є: з'ясування ролі фінансів в економічній перебудові суспільства та функціонуванні окремих суб'єктів господарювання; розуміння ключових проблем та тенденцій розвитку фінансової системи державі та її окремих ланок, суті та змісту фінансової політики держави; вивчення закономірностей та сучасних тенденцій розвитку фінансових відносин на рівні держави, суб'єктів господарювання, населення, у сфері міжнародних фінансів, страхового та фінансового ринків; визначення шляхів використання цих закономірностей у практиці створення й функціонування організацій; набуття навичок побудови ефективних фінансових відносин організацій з бюджетною системою держави, банківськими установами, страховими компаніями, фондовими біржами, учасниками фінансового ринку та міжнародних відносин.
Формат	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль –екзамен (очний, дистанційний формат)
Пререквізити	знання, набуті в результаті отримання повної загальної середньої освіти з урахуванням знань з дисциплін: макроекономіка, мікроекономіка, економіка підприємства.
Пореквізити	Знання з теорії і практики дисципліни «Фінанси» можуть бути використані здобувачами як під час навчання у ВОЗ, так й у професійній діяльності. Засвоєння теоретичних засад фінансових відносин створює ту основу, на якій базується вивчення прикладних економічних і фінансових дисциплін, які розкривають конкретні питання організації фінансових відносин суб'єктів господарювання з різними ланками фінансової системи та сприяють підвищенню ефективності процесу управління організаціями.

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетенції (СК)
ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 5. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях ЗК 6. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	СК 1. Розуміння принципів і норм права та здатність використання їх у професійній діяльності. СК 3. Здатність використовувати сучасні управлінські інструменти та технології для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності. СК 4. Здатність управляти підрозділом та налагоджувати необхідні комунікації в процесі управління. СК 6. Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу та роботу інших працівників. СК 7. Здатність планувати та управляти часом (тайм-менеджмент). СК 9. Здатність проводити економічні розрахунки. СК 11. Здатність застосовувати правила оформлення управлінських (організаційно-розпорядчих) документів

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН 8.** Демонструвати вміння розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.
- ПРН 9.** Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних задач.
- ПРН 12.** Демонструвати навички пошуку, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності.
- ПРН 15.** Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.
- ПРН 18.** Демонструвати знання та навички організаційно-документаційного забезпечення процесів управління.

Вимоги викладача.	Здобувач зобов'язаний відвідувати всі лекційні та практичні заняття згідно розкладу, не спізнюватись, дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з інформацією на електронних носіях і в Інтернет-ресурсах. За умов пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття за наявності допуску викладача. З метою оволодіння високим

рівнем якості освіти з дисципліни необхідно регулярно відвідувати та готуватись до занять. Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, тому передбачається їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та під час консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1	Тема 1 Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	Практичне заняття 1	Предмет науки про фінанси. Фінанси як специфічна форма суспільних відносин, підсистема економічного базису. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Необхідність фінансів в умовах товарного господарювання. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відношень. Прості й складні фінансові категорії.	Самостійна робота	Дискусійні питання суті і функцій фінансів в економічній літературі. Суспільне призначення фінансового контролю як форми реалізації контрольної функції фінансів. Взаємозв'язок і відмінності фінансів з іншими економічними категоріями у процесі вартісного розподілу ВВП. Неоконсервативні фінансові теорії (монетаризм та економіка пропозиції). Вплив теоретичних фінансових концепцій неокейнсіанського і неокласичного напрямку на фінансову політику держави.
Лекція 1	Тема 3 Становлення та розвиток фінансової науки	Практичне заняття 2 Практичне заняття 3	Об'єктивні передумови виникнення фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Становлення науки про фінанси в працях прадставників класичної економічної теорії У. Петті, А. Сміта, Д. Рікардо, Ж.-Б. Кольбера, А. Тюрго, Ж. Бодена, Т. Гобса. Сутність фінансової науки та її розвиток Неоконсервативні фінансові теорії (монетаризм та економіка пропозиції). Розвиток фінансової науки у XIX столітті. Внесок у розвиток фінансової науки про державні фінанси К.-Г. Рау та Ж. Сімонді.		Теорія держави загального добробуту. Дослідження в галузі державних фінансів В. Парето, П. Самуельсона, А. Пігу.
Лекція 2	Тема 4 Фінансове право і фінансова політика.	Практичне заняття 4	Фінансова політика як складова частина економічної та соціальної політики держави. Взаємозв'язок фінансів і фінансової політики, її задача. Стратегія і тактика фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі. Реалізація фінансової політики. Фінансовий механізм як сукупність форм та		Фінансова політика як складова економічної політики держави. Завдання фінансової політики. Реформування фінансового механізму в умовах демократичних та ринкових перетворень.

Лекція 2	Тема 5 Податки. Податкова система	Практичне заняття 5	методів організації фінансових відносин. Взаємодії фінансового механізму з фінансовою політикою. Суть і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Прями податки. Непрямі податки. Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування. Податкова система України, основні етапи її становлення. Економічна суть податку на добавлену вартість. Акцизи як форма специфічних податків. Платники й ставки мита. Особливості оподаткування окремих видів доходів.. Прибутковий податок з громадян як форма індивідуального оподаткування населення, його регулююча функція й значення у формуванні доходів бюджету. Економічне призначення ресурсних платежів. Види плати за ресурси, визначення ставок і платників.	Об'єктивна необхідність, економічна сутність, ознаки і функції податків. Дискусійні питання функцій податків. Форми прояву податкових платежів (податок, плата, відрахування, внесок, збір). Поняття і показники податкового тягаря. Сутність і наукові принципи побудови податкової системи. Напрями вдосконалення податкової політики держави.
Лекція 3	Тема 6 Бюджет. Бюджетна система.	Практичне заняття 6	Місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільна й контрольна функції бюджету. Поняття бюджетного устрою й бюджетної системи. Види бюджетів України. Розподіл доходів і витрат між ланками бюджетної системи. Бюджетне регулювання і фінансове вирівнювання. Поняття бюджетного процесу і його основні елементи.. Порядок складання, розгляду й затвердження проектів державного й місцевих бюджетів. Касове виконання державного й місцевого бюджетів.	Фінансова програма оздоровлення економіки України та роль бюджету в її здійсненні. Сучасні методи бюджетного планування та їх ефективність. Шляхи удосконалення бюджетного регулювання (зарубіжний та вітчизняний досвід). Бюджетні права державних органів законодавчої й виконавчої влади.
Лекція 3	Тема 7 Бюджетний дефіцит.	Практичне заняття 7	Бюджетний дефіцит. Поняття та причини появи. Фінансовий стан бюджету. Види дефіциту бюджету. Умови затвердження бюджету з дефіцитом, профіцитом бюджету. Проблеми скорочення і можливі джерела покриття бюджетного дефіциту. Джерела фінансування бюджету.	Дискусійні питання щодо ролі дефіциту бюджету в розвитку економічних систем. Шляхи скорочення і можливі джерела покриття бюджетного дефіциту.

Лекція 4	Тема 8 Державний кредит Тема 9 Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання.	Практичне заняття 8 Практичне заняття 9	Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави й покритті бюджетного дефіциту. Внутрішній і зовнішній державний кредит. Державні позики, їх види. Класифікація державних внутрішніх позик. Форми зовнішнього державного кредиту. Місцеві фінанси: сутність, призначення та склад. Місцеві бюджети, їх доходи й видатки. Критерії розмежування доходів і видатків між бюджетами. Бюджетний федералізм. Форми та методи бюджетного регулювання. Фінансове вирівнювання. Загальнодержавні податки і збори, закріплені за місцевими бюджетами. Види місцевих податків і зборів. Види неподаткових надходжень у місцеві бюджети. Напрями та результати реформування місцевих фінансів.	Самостійна робота	Дискусійні питання функцій державного боргу. Стан державного боргу України та напрями його оптимізації. Гарантовані позики як форма умовного державного кредиту. Сучасні методи реструктуризації державного боргу. Роль місцевих фінансів у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань. Соціальна спрямованість видаткової частини місцевих бюджетів. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів.
Лекція 5	Тема 10 Соціальні позабюджетні фонди.	Практичне заняття 10	Сутність та призначення централізованих фондів цільового призначення. Джерела формування та напрями використання коштів позабюджетних фондів соціального призначення.		Роль соціальних фондів у реалізації державної соціальної політики та соціальному захисті населення.
Лекція 5	Тема 11 Фінанси суб'єктів господарювання	Практичне заняття 11	Зміст і основи організації фінансів підприємства. Особливості організації фінансів підприємств різних форм власності та видів економічної діяльності. Принципи організації фінансів не комерційних організацій. Принципи організації фінансів комерційних організацій. Джерела доходів і фінансових ресурсів комерційних організацій та напрями їх використання. Джерела доходів і фінансових ресурсів некомерційних організацій та напрями їх використання.		Державне регулювання підприємницької діяльності. Проблеми становлення і розвитку малого бізнесу в Україні. Обмеження в зайнятості підприємницькою діяльністю. Ліцензування окремих видів підприємницької діяльності.
Лекція 6	Тема 12 Фінанси домогосподарств.	Практичне заняття 12	Доходи населення. Фінансові ресурси домогосподарств. Фактори формування фінансових ресурсів домогосподарств. Номінальна заробітна плата. Реальна заробітна плата. Тіньові доходи. Сутність соціального забезпечення та соціального захисту населення. Фінансові рішення домашніх господарств і їх типи.		Фактори, що визначають економічні та фінансові рішення домашніх господарств. Інвестиційні рішення домашніх господарств.

	Тема 17. Фінансова безпека держави.	Практичне заняття 17	Фінансова безпека як складова економічної безпеки держави. Види загроз фінансовій безпеці держави. Сутність бюджетної безпеки держави і фактори, що її обумовлюють. Сутність боргової безпеки держави та фактори, що її обумовлюють. Безпека фінансово - кредитного сектора і фактори, що її обумовлюють. Індикатори фінансової безпеки держави.	Самостійна робота	Фінансова безпека суб'єкта господарювання: індикатори, фактори, що її обумовлюють. Сучасні загрози фінансовій безпеці держави. Боргова безпека держави та фактори, що її обумовлюють.
Лекція 9	Т18. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	Практичне заняття 18	Особливості функціонування фінансових систем розвинених країн світу. Склад державних фінансових інститутів та їх функції. Особливості бюджетного процесу та бюджетного планування. Склад доходів и видатків бюджетів у розвинених країнах світу. Особливості формування місцевих бюджетів та специфіка бюджетного регулювання. Склад позабюджетних цільових фондів та їх роль у задоволенні суспільних потреб та інноваційному розвитку економіки.		Склад і особливості функціонування фінансової системи розвинутої країни світу (за вільним вибором здобувача).
Лекція 9	Т 19 Фінанси Європейського Союзу	Практичне заняття 18	Європейська економічна інтеграція та її етапи. Інституційна структура ЄС, функції і роль основних органів. Умови створення і причини формування Європейського Союзу. Маахтрійхський та Амстердамський договір країн Європи. Основні положення і етапи розвитку Євросоюзу. Євроринки. Євровалюта. Особливості ринку євровалют. Ринок капіталів. Світовий ринок облігацій. Ринок євроакцій. Ринки золота. Доходи і витрати бюджету ЄС, їх структура і склад. Фінансові відносини ЄС та України. Основні тенденції розвитку інтеграційних процесів у світі.		Міжнародний фінансовий ринок: структура, фінансові інструменти. Сучасний стан та тенденцій розвитку міжнародного фінансового ринку в умовах світової економічної глобалізації.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Лекційні і практичні заняття укомплектовано наступним обладнанням: мультимедійне обладнання для презентації, маркерна дошка і екран.

Система дистанційного навчання і контролю Moodle <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=435>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Венгер В.В. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 432 с.
3. Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. Фінанси: навчальний посібник. Одеса, 2018. 262 с.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144) URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2756-VI URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручн. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. К.: Алерта, 2017. 406 с.
8. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.
9. Фінанси : навчальний посібник / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.

Додаткова

1. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: підручник. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 660 с.
2. Говорушко Т.А. Страхування: Навч. посіб./ Т.А. Говорушко. - Львів: "Магнолія 2006", 2016. - 328 с.
3. Замасло О. Т. Податкова система України: теорія, методологія, практика : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 420 с.
5. Кізіма Т.О. Фінанси домогосподарств: Навч. посіб./ Кізіма Т.О., Карпишин Н.І., Сидор І.П. та ін.; За ред. Т.О. Кізіми. - Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 228 с.
6. Кириленко О.П. Місцеві фінанси: Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп./ Кириленко О.П., Письменний В.В., Малиняк Б.С. та ін.; за ред. О.П. Кириленко. - Тернопіль: Економічна думка, 2014. - 512 с.
7. Козак Ю.Г. Міжнародні фінанси: Навч. посіб. - 5-те вид. перероб. та доп./ за ред. Ю.Г.Козака. - Київ-Катовіце: Центр учбової літератури, 2014. - 348 с.
8. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.

Web-ресурси

1. <http://www.sdfm.gov.ua/index.php?lang=uk/>
2. <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. <http://www.bank.gov.ua>
4. <http://rada.gov.ua>

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет науки про фінанси. Суб'єкти, об'єкти і зміст фінансових відносин на мікро- і макрорівні
2. Фінансові категорії. Поняття і терміни у фінансовій науці.
3. Історичні передумови виникнення фінансів.
4. Фінанси як економічна категорія розподілу. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями, які приймають участь у вартісному розподілі (ціною заробітною платою, кредитом).
5. Функції фінансів, їх зміст і взаємозв'язок. Дискусійні питання щодо функцій фінансів.
6. Сфери фінансових відносин та інституційна структура фінансової системи.
7. Суспільне призначення фінансів та їх об'єктивна необхідність.
8. Вплив фінансів на суспільне виробництво (напрями, якісний і кількісний аспекти).
9. Неоконсервативні фінансові теорії (монетаризм та економіка пропозиції).
10. Вплив теоретичних фінансових концепцій неокейнсіанського і неокласичного напрямку на фінансову політику держави.
11. Правове регулювання фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансового права і фінансової політики.
12. Фінансова політика як складова економічної політики держави. Завдання фінансової політики.
13. Об'єктивна необхідність, економічна сутність, ознаки і функції податків. Дискусійні питання функцій податків.
14. Форми прояву податкових платежів (податок, плата, відрахування, внесок, збір).
15. Елементи системи оподаткування.
16. Класифікації податків за різними ознаками, їх характеристика.
17. Прямі і непрямі податки, їх сутність, види, переваги і недоліки.
18. Податкові пільги, їх види і регулююча роль.
19. Поняття і показники податкового тягаря.
20. Сутність і наукові принципи побудови податкової системи.
21. Податкова система України: принципи побудови, характеристика складу і структури.
22. Економічний зміст бюджету, його ознаки і функції як фінансової категорії. Місце бюджету в розподілі вартості ВВП і шляхи його впливу на цей розподіл.
23. Характеристика бюджету як основного фінансового плану держави. Показники, що характеризують стан бюджету. Загальний і спеціальний фонд бюджету.
24. Бюджет як централізований фінансовий фонд держави. Роль бюджету у соціально-економічному розвитку держави.
25. Економічна сутність бюджетних доходів і видатків, форми їх вияву і матеріальне втілення.
26. Структура доходів бюджету, їх динаміка і тенденції розвитку. Фактори, що впливають на структуру бюджетних доходів.
27. Структура бюджетних видатків, їх динаміка і тенденції розвитку. Пріоритетні напрями бюджетних видатків в Україні.
28. Класифікація доходів і видатків бюджету.
29. Сутність, форми і принципи бюджетного фінансування.
30. Секвестр видатків бюджету: зміст поняття, мета і умови проведення. Захищені статті державного бюджету України.
31. Бюджетний устрій і бюджетна система: поняття, основи та принципи побудови.

32. Ієрархічна будова бюджетної системи України. 33. Критерії розмежування доходів і видатків між бюджетами. 34. Місцеві фінанси: сутність, призначення та склад. 35. Фінансові ресурси місцевого самоврядування. 36. Сутність та призначення централізованих фондів цільового призначення. 37. Джерела формування та напрямки використання коштів позабюджетних фондів соціального призначення. 38. Зміст і основи організації фінансів підприємства. 39. Особливості організації фінансів підприємств різних форм власності та видів економічної діяльності. 40. Принципи організації фінансів не комерційних організацій. 41. Принципи організації фінансів комерційних організацій. 42. Джерела доходів і фінансових ресурсів комерційних організацій та напрямки їх використання. 43. Джерела доходів і фінансових ресурсів некомерційних організацій та напрямки їх використання. 44. Соціально-економічна сутність і функції фінансів домашніх господарств. 45. Джерела формування фінансів домашніх господарств. 46. Структура витрат фінансів домашніх господарств. 47. Сутність соціального забезпечення та соціального захисту населення. 48. Фінансові рішення домашніх господарств і їх типи. 49. Фактори, що визначають економічні та фінансові рішення домашніх господарств. 50. Економічна природа страхування, його функції. 51. Види і форми страхування. 52. Галузі страхування. 53. Основні поняття в страхуванні. 54. Соціальне страхування, його види та призначення. 55. Майнове страхування, його види та призначення. 56. Особисте страхування, його види та призначення. 57. Ринок страхових послуг і перспективи його розвитку. 58. Фінансовий ринок і його роль в ефективному розподілі фінансових ресурсів. 59. Структура фінансового ринку та його складові. 60. Інструменти фінансового ринку і їх характеристика. 61. Сутність ринку капіталу, його структура та роль. 62. Класифікація фінансових активів, характеристика окремих видів і груп. 63. Основні види цінних паперів, їх загальна характеристика. 64. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту. 65. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту. 66. Мета і завдання фінансового менеджменту. 67. Економічна природа і система міжнародних фінансових відносин. 68. Міжнародний фінансовий ринок, його структура і роль у міжнародному розподілі капіталу. 69. Міжнародна фінансова політика та її типи. 70. Складові поточної міжнародної фінансової політики і їх зміст. 71. Інструменти валютної політики держави і їх зміст. 72. Міжнародні фінансові інститути та їх функції. 73. Створення і функціонування міжнародних фінансових інститутів: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Міжнародна асоціація розвитку (МАР). 74. Створення і функціонування міжнародних фінансових інститутів: МВФ (міжнародний валютний фонд), СБ (Світовий банк). 75. Фінансова безпека як складова економічної безпеки держави. 76. Види загроз фінансовій безпеці держави. 77. Сутність бюджетної безпеки держави і фактори, що її обумовлюють. 78. Сутність боргової безпеки держави та фактори, що її обумовлюють. 79. Безпека фінансово - кредитного сектора і фактори, що її обумовлюють. 80. Індикатори фінансової безпеки держави. 81. Особливості функціонування фінансових систем розвинених країн світу. 82. Фінансова система Великобританії, її склад і механізм функціонування. 83. Склад і особливості функціонування фінансової системи Франції. 84. Інституційна структура ЄС, функції і роль основних органів. 85. Доходи і витрати бюджету ЄС, їх структура і склад. 86. Європейська економічна інтеграція та її етапи. 87. Основні причини і тенденції розвитку інтеграційних процесів у світі.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для оцінювання успішності студента	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів
	90-100	A	відмінно	
	82-89	B	добре	
	75-81	C		
	64-74	D	задовільно	
	60-63	E		
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:
написання модульних контрольних робіт та підсумкової модульної роботи: 50 % семестрової оцінки;
• практичні заняття: 25% семестрової оцінки;
• самостійна робота: 25% семестрової оцінки

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Здобувач повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності ДДМА: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту звертатись до завідувача кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва.

Силабус за змістом відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри Менеджмент

Протокол № 1 від 29.08.2022

Завідувач кафедри:

_____/Фоміченко І.П./

Розробник:

_____/Свинаренко Т.І./

Гарант освітньої програми:

_____/Волошина О.О./

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан факультету:

_____/Мироненко Є.В.